

Conjunctuurindicator

Groei neemt wereldwijd toe

De DNB-conjunctuurindicator voorspelt tot eind januari 1995 een verder opleven van de conjunctuur. Er is nog geen teken van afzwakking. Ook de realisatie van de conjunctuur, gemeten aan de productie in de verwerkende industrie, vertoont reeds een aantal maanden een opgaande beweging, parallel aan de indicator. Figuur 1 geeft de afwijkingen van indicator en realisatie van de conjunctuur ten opzichte van de trendmatige beweging, ofwel de intensiteit van de conjunctuur. De indicator bevindt zich al lang, en reeds ver, boven de met de nul-as corresponderende trend en ook de realisatie is inmiddels de nul-as gepasseerd. Opgemerkt zij dat deze intensiteit van de conjunctuur zich moeilijker laat voorspellen dan bij voorbeeld omslagpunten, omdat de actuele schatting van de trend nog onzeker is¹. Er moeten dan ook geen conclusies worden getrokken uit de voorziene hoge conjunctuurintensiteit in vergelijking met eerdere perioden.

Dit probleem van scheiding van conjunctuur en trend doet zich niet voor bij figuur 2 (links), waarin de indicator en realisatie van figuur 1 zijn omgerekend naar groeicijfers (procentuele mutaties ten opzichte van de vorige overeenkomstige periode). Fi-

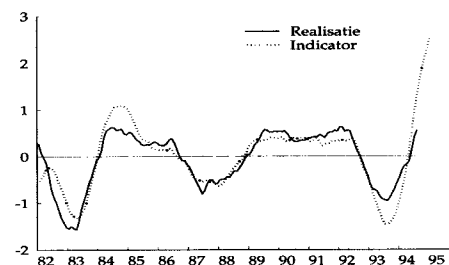
guur 2 toont dat de industriële productie in Nederland zich inmiddels heeft hersteld van een dieptepunt van bijna -2% in de eerste helft van 1993 naar ruim 3% in het midden van dit jaar. De indicator voorziet een verdere verbetering tot ruim 6% aan het eind van dit jaar. In de laatste maanden van de prognose, dat zijn december 1994 en januari 1995, vlakt de indicator wat af zodat mogelijk een omslag in zicht is. Eerder is gesteld dat een omslag in grofweg de zomer van 1995 waarschijnlijk is².

Voor de Nederlandse conjunctuur zijn de ontwikkelingen in het buitenland van groot belang. De twee rechter afbeeldingen in figuur 2 geven in-

DNB

dicatoren van de groei van Duitsland en de VS, gebaseerd op respectievelijk de IFO-indicator van de Duitse industrie en de 'Composite Leading Indicator' van het 'Department of Commerce', beide op vergelijkbare wijze bewerkt als de DNB-conjunctuurindicator. In Duitsland heeft de industriële productie zich na een zeer diepe crisis van -8% in het tweede kwartaal van 1993 in snel tempo hersteld tot 1,5%. Volgens de indicator zou de produktiegroei van de industrie kunnen toenemen tot 11%, waarmee na het dal ook de top beïnvloedend meer extreem zou zijn dan in Nederland. In de VS bevindt de produktiegroei zich al anderhalf jaar op een redelijk niveau van 4 à 5%. Historisch gezien is dat niet aan te duiden met hoogconjunctuur. De indicator blijft in de VS al lange tijd han-

Figuur 1. DNB-conjunctuurindicator

gen op circa 2,5%, wat er op duidt dat de opgang van enkele jaren geleden voorlopig zal worden gevolgd door een slechts heel beperkte neergang. Indicatoren van andere Europese landen van de EU en EVA duiden alle op (verder) herstel van de conjunctuur. In de meeste landen is deze conjunctuurverbetering al voor een deel gerealiseerd. Japan blijft daarbij achter, maar er zijn inmiddels tekenen dat de omslag ook daar doorzet.

Conclusie

De DNB-conjunctuurindicator duidt op verdere verbetering van de conjunctuur. Deze wordt voor een belangrijk deel gevoed door de ontwikkelingen in andere Europese landen. In termen van groei bevindt de Nederlandse industriële productie zich rond de komende jaarwisseling met 6% in tussen die van de VS (5%) en Duitsland (11%). De groeicijfers voor Nederland duiden mogelijk op het bereiken van een top in het begin van 1995.

1. Zie J.A. Bikker en J.M. Berk, De voorspelkracht van de DNB-conjunctuurindicator, *ESB*, 5 oktober 1994, blz. 900-902.
2. Zie J.A. Bikker en C.J. Zonderland, Conjunctuur vier jaar vooruit, *ESB*, 10 augustus 1994, blz. 701.

Figuur 2. Indicatoren en realisaties van de groei in de industriële productie in Nederland (links), Duitsland (midden) en de Verenigde Staten (rechts)

